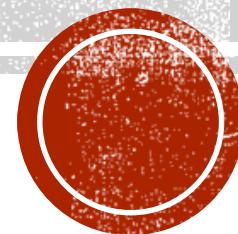


# ISKUSTVA U PRIJAVI NA PROGRAM LIFE

LIFE info dan - otvaranje natječaja 2018.

Zagreb, 7. 5. 2018.



Željka Rajković



# PREZENTACIJA

- Predstavljanje Udruge Biom
- Zašto LIFE
- Tema
- Ciljevi, rezultati i aktivnosti projekta
- Partnerstva
- Relevantne politike
- Dinamika pripreme projekta
- Suradnja s nadležnim institucijama
- Očekivanja korist
- Plan nastavka aktivnosti
- Evaluacija projekta
- Problemi i savjeti





- Udruga djeluje od 2006. godine
- Trenutno 16 zaposlenika – 14 zaštita prirode, 2 administratora
- Iskustvo: IPA projekti, Interreg HR-SLO, LIFE, OPKK
- Iskustvo: projektni partneri, voditelji projekta
- Područje djelovanja:
  - zaštita prirode, prvenstveno zaštita ptica, ali i staništa, planiranje upravljanja
  - edukacija, osvjećivanje javnosti, zagovaranje javnih politika



# ZAŠTO LIFE?

- Kraljica programa zaštite prirode
- Jedini program koji je prvenstveno namijenjen zaštiti prirode
- Navodno lakši za **provedbu** od prepristupnih programa i postojećih nacionalnih  
(Dugogodišnje iskustvo EU u provedbi?)
- Fokus na rješavanju konkretnih problema vezanih uz provedbu EU direktiva  
(Direktive o staništima i Direktive o pticama)



# KAKO SMO SE USUDILI...



- Poznavanje problematike zaštite prirode
- Poznavanje ciljnih vrsta i problematike njihove zaštite, sakupljeni preliminarni podaci s terena u prethodne 2 godine
- Iskustvo u provedbi projekata iz zaštite prirode
- Iskustvo u vođenju projekata
- Uspostavljena partnerstva (udruge, JU...)
- BL Malta, njihova iskustva u provedbi LIFE-a slične/iste tematike
- Postojeća dobra suradnja s nadležnim institucijama
  
- I na kraju... zadnja godina nacionalne alokacije



# TEMA



- Morska Natura 2000 / morska područja ekološke mreže – nepostojanje isključivo morskih područja
- Morske ptice – RH nema projekte
- Rješavanje prijetnji – radi se sporadično, većina uopće ne
- Suradnja između zaštite prirode i ribarstva – početak suradnje na temu prilova



# **LIFE ARTINA**

# **MREŽA ZA ZAŠTITU PTICA NA JADRANU**



# CILJEVI



1. Identificirati morska (offshore i obalna) područja važna za ptice (IBA) u južnom dijelu Hrvatske i to za 3 vrste morskih ptica (sredozemni galeb, kaukal i gregula).
2. Razumjeti i procijeniti glavne prijetnje koje utječu na populacije morskih ptica na kopnu i moru unutar područja projekta i definirati aktivnosti koje će ih ublažiti.
3. Eradicirati kopnene strane i invazivne vrste (štakore) koje utječu na gnijezdeće kolonije cjevonosnica i kontrolirati populaciju galeba klaukavca na gnijezdećim kolonijama sredozemnog galeba.



# OČEKIVANI REZULTATI



1. Proglašeni morski POP-ovi u južnoj Hrvatskoj za pelagičke ptice
  2. Unaprijeđeno stanje očuvanosti sredozemnog galeba, kaukala i gregule
  3. Eradicirani/smanjeni broj kopnenih predatora i kompetitora na gnijezdećim kolonijama
- Dodatno: diseminacija rezultata i jačanje svijesti
    - 7 radionica i konferencija
    - 8 javnih događanja
    - 60.000 komada promotivnih materijala
    - 3 edukativne table



# A – PRIPREMNE AKTIVNOSTI

- Istraživanja na terenu za prikupljanje početnih podataka o kolonijama morskih ptica, procjena njihove veličine i mjerenje uspješnosti gniježđenja na području projekta
- Istraživanja da se procijene i kvatificiraju relevantne prijetnje za morske ptice na moru
- Istraživanja na terenu da se procijene i kvantificiraju sve relevantne prijetnje na gnijezdećim kolonijama
- Izrada sveobuhvatne GIS baze podataka za kolonije morskih ptica
- Provedba studije izvedivosti za eradikaciju invazivnih sisavaca na kolonijama morskih ptica na otoku Sušcu u POP-u Lastovsko otoče



# C – KONZERVACIJSKE AKTIVNOSTI

- Smanjiti utjecaj ribolovnih aktivnosti na morske ptice kroz identifikaciju i promociju primjera dobre prakse
- Provesti učinkovito upravljanje predatorima i/ili biosigurnost na svim ciljnim lokacijama s kolonijama morskih ptica gdje je upravljanje potrebno i izvedivo
- Unaprjeđenje staništa za gniježđenje sredozemnog galeba
- Rasprostranjenost morskih ptica na moru i prostorno-vremensko preklapanje s ribarstvom
- Proglašenje novih morskih POP-ova u Hrvatskoj
- Ublažavanje utjecaja korisnika prostora na područjima kolonija morskih ptica kroz utjecaj na njihovo ponašanje



# D – PRAĆENJE UTJECAJA PROJEKTNIH AKTIVNOSTI (OBAVEZNO)

- Praćenje utjecaja konzervacijskih aktivnosti na prijetnje koje izravno utječu na populacije ciljnih vrsta morskih ptica
- Istraživanja stavova javnosti na početku i kraju projekta kako bi se izmjerio učinak
- Praćenje utjecaja na funkcije ekosustava
- Praćenje socio-ekonomskog utjecaja aktivnosti projekta



# **E AKTIVNOSTI – OSVJEŠĆIVANJE JAVNOSTI I DISEMINACIJA REZULTATA (OBAVEZNO)**

- Zagovaranje proglašenja morskih POP-ova u Hrvatskoj
- Izrada i provedba komunikacijskog plana projekta
- Komunikacijska događanja i događanja vezana za jačanje svijesti
- Umrežavanje s drugim LIFE projektima
- Diseminacija rezultata projekta



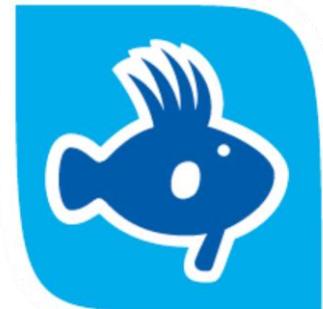
# F AKTIVNOSTI – UPRAVLJANJE PROJEKTOM (OBAVEZNO)

- Upravljanje projektom
- Praćenje i mjerjenje pokazatelja projekta
- Izrada After-LIFE plana



# PARTNERSTVA

- Udruga Sunce
  - Iskustvo u projektima
  - Iskustvo na temu morskih projekata
  - Iskustvo rada s ribarima, morski otpad...
- Javna ustanova Park prirode Lastovsko otočje
  - Upravljač većim dijelom područja u obuhvatu projekta
  - Održivost projekta i nastavak aktivnosti
- BirdLife Malta
  - Transnacionalni aspekt
  - Iskustvo u provedbi sličnih LIFE projekata
  - Mentorstvo



# ZAŠTO INOZEMNI PARTNER?

- Transnacionalni aspekt
- Iskustvo u provedbi sličnih LIFE projekata
- Mentorstvo
  
- Kako smo našli inozemnog partnera?
  - Prethodna suradnja, preko BirdLife mreže, na Marine Task Force sastanku, iako ne na projektu
  - BirdLife partnerstvo – mreža organizacija za zaštitu prirode

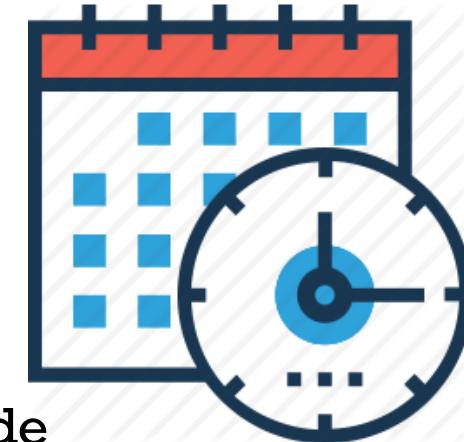


# RELEVANTNE POLITIKE

- Definiranje novih morskih područja ekološke mreže (Natura 2000)
- Izravna provedba Direktive o pticama
- Korist za EU i RH (ispunjavanje obaveza) – bolja provedba direktiva



# DINAMIKA PRIPREME PROJEKTA



- Ideje (razne!) postoje već godinama – prepoznati problemi u zaštiti prirode
- Kada početi?
  - Procjena: godinu dana
  - Ovisi o razrađenosti ideje...
- Razrada koncepta
- Potencijalna partnerstva – što prije, to bolje – dodatne ideje, odgovornosti, interne procedure
- Kad god krenuli, vremena nikad dosta
- Zadnjih tjedana iznimno intenzivno (neizbjježno?)



# SURADNJA S LIFE KONTAKT TOČKOM

- Pomoć u svim fazama pisanja projektne prijave
- Telefonom, mailom
- Pomoć u tumačenju Uputa za prijavitelje



# SURADNJA S NADLEŽNIM DRŽAVnim INSTITUCIJAMA

## **PRIPREMA**

- Načelno odbijanje partnerstva (zbog potkapacitiranosti)
- Dobivanje informacija o potrebnim dozvolama (odustajanje od dijela aktivnosti!)
- Dobivanje A8 obrazaca:
  - MZOE – iznimno brzo podrška, sam obrazac pred kraj, ali na vrijeme
  - Ministarstvo poljoprivrede (MP) – u zadnji čas
  - HAOP – iznimno brzo

## **REVIZIJA**

- MZOE: podrška, brza reakcija
- MP: podrška

## **PROVEDBA**

...



# OČEKIVANA KORIST ZA ORGANIZACIJE

- Znanje i iskustvo
- Novi zaposlenici
- Doprinos rješavanju problema u zaštiti prirode
- Nova partnerstva
- Vidljivost i prepoznatljivost
- ...



# PLAN NASTAVKA AKTIVNOSTI

- 5 godina nakon završetka projekta se prate pokazatelji
- Novi projekti – slične teme, ali i druge teme
- LIFE program – projekti barem idućih 10-15 godina
- Planovi nakon 2020. – traži se povećanje proračuna EU



# EVALUACIJA PROJEKTA

1. Tehnička koherentnost i kvaliteta
2. Financijska koherentnost i kvaliteta
3. EU dodana vrijednost: opseg i kvaliteta doprinosa specifičnim ciljevima prioritetnih područja dva LIFE potprograma
4. Doprinos (zadanim) temama projekata
5. EU dodana vrijednost: višestruki ciljevi, sinergije i integracija
6. EU dodana vrijednost: replikabilnost i transferabilnost
7. EU dodana vrijednost: transnacionalni aspekt, zelena javna nabava i preuzimanje rezultata drugih projekata

(potcrtano – tražila se nadopuna tijekom revizije)



# PROBLEMI

- Specifično za udruge – osiguranje nacionalnog sufinanciranja
- Udruge su najbolje u apsorpciji sredstava iz EU fondova – najpripremljenije su, najviše iskustva...
- Potkapacitiranost nadležnih institucija za partnerstvo (a donosi bodove!)
- Nemogućnost dobivanja pouzdanih informacija o potrebnim dozvolama



# SAVJETI - PLANIRANJE



- Početi na vrijeme – ovisi o razrađenosti ideje, no nikad nije dovoljno rano!
- Pažljivo birati partnere, raditi s pouzdanim i provjerенным partnerima
- Paziti na opseg projekta (smanjivanje u više navrata) i njegovu relevantnost
- Pažljivo planirati aktivnosti na način da se izbjegava dvostruko financiranje
- Na vrijeme uključiti državne institucije (zbog potencijalnih partnerstva, dobivanja informacija o potrebnim dozvolama i podrške u vidu obrasca A8)
- Unaprijed napraviti popis svih dozvola koje je potrebno tražiti (nije uvijek logično i jasno, treba vremena da se istraži)
- Konzultirati se s LIFE kontakt točkom ako postoje nedoumice



# SAVJETI – PISANJE 1/2



- Pažljivo čitati Upute za prijavitelje – svaka sitnica je bitna!
- Lajtmotiv u prijavi – „EU added value”
- Paziti na ograničenje broja riječi (i kod proračuna!), brži je unos u eProposal
- Imati razumnu podlogu/obrazloženje za svaku stavku u budžetu
- Putovanja – računati prema jediničnoj vrijednosti po čovjeku po putu
- Plaće – preračunati u bruto dnevne plaće (detalji u Uputama)
- „Replicability strategy” isto za vrijeme trajanja projekta, a ne nakon projekta!

# SAVJETI – PISANJE 2/2



- Projekt mora biti napisan na vrlo dobrom engleskom, tekst mora biti razumljiv od 1. čitanja
- Life obrasci su dosta „slobodni” u svojoj formi – zbog toga projektni prijedlog mora imati dobro razrađenu internu logiku, mora biti koherentan
- Aktivnosti u projektu se nadograđuju (primjerice C- aktivnosti se nastavljaju na A – aktivnosti, D – aktivnosti na C – aktivnosti; neke se aktivnosti mogu paralelno izvoditi, primjerice C i D aktivnosti)
- Unos pisanog teksta (primjerice iz Word-a, ako radi više ljudi) u eProposal + deliverables + assumption of costs oko 7 radnih dana (što uključuje i provjeru (proof reading)!
- Dobre i jasne karte koje objašnjavaju gdje će se koja aktivnosti odvijati su bitne
- Tekst bi trebao više biti kao jedan detaljan plan rada koji objašnjava i zašto je nešto potrebno raditi





Željka Rajković, [zeljka.rajkovic@biom.hr](mailto:zeljka.rajkovic@biom.hr)

Krešimir Mikulić, [kresimir.mikulic@biom.hr](mailto:kresimir.mikulic@biom.hr)

Sven Kapelj, [sven.kapelj@biom.hr](mailto:sven.kapelj@biom.hr)

[www.biom.hr](http://www.biom.hr)

[info@biom.hr](mailto:info@biom.hr)

